

Public policy NEWS

štvrťročník Ústavu verejnej politiky FSEV
UK 3/2007, II. Ročník

■ v čísle ■

úvodník

*1

výber z obsahov diplomových prác

*2

verejná mienka (dokončenie)

*3

aktuality a konferencie

*6

výsledky prieskumu

*7

oprava

*8

kontakty

*9

■ ÚVODNÍK ■

Milí priatelia,

Ústav verejnej politiky má za sebou dva roky fungovania a prvých absolventov magisterského štúdia verejnej politiky (všetkým gratulujeme).

Študenti nášho programu prišli z rôznych vysokých škôl a majú bakalárske vzdelanie v sociálnych vedách – politológii, sociológii, ekonómii, verejnej správe a pod. V priebehu dvoch rokov sa dobre zorientovali v problematike procesov tvorby a implementácie verejnej politiky a zvládli náročnosť na poznatky získané z predchádzajúceho štúdia, čo dokazujú úspešne zvládnuté záverečné skúšky a obhajoby diplomových prác. V tomto čísle Vám prinášame stručné obsahové zameranie diplomových prác, ktoré boli obhájené na našom ústave.

Okrem magisterského štúdia Ústav verejnej politiky (ÚVP) v spolupráci s Ústavom Európskych štúdií FSEV UK ponúka od septembra 2007 aj doktorandské štúdium v programe Európske štúdiá a politiky v dennej aj externej forme. Na ÚVP nastúpili traja interní doktorandi (Mgr. Alexandra Suchalová, Mgr. Juraj Mišina a Mgr. Ivan Rončák) a dvaja externí doktorandi, ktorí sa súčasne podieľajú na výučbe (Mgr. Martin Sirák, a Mgr. Sven Šovčík). V uplynulých dvoch rokoch Ústav verejnej politiky realizoval niekoľko úspešných projektov, s obsahom ktorých sa môžu naši čitatelia oboznámiť prostredníctvom publikácií predstavovaných v minulých číslach *Public Policy News* zverejnených na internete.

V tomto roku sme začali realizovať projekt „Modulárny e-learningový program ďalšieho a celoživotného vzdelávania v oblasti verejnej politiky“, ktorý je spolufinancovaný Európskym sociálnym fondom. V rámci tohto projektu pripravujeme program ďalšieho vzdelávania určený pre širšiu verejnosť, ktorý je zameraný na skvalitnenie ľudských zdrojov v oblasti verejnej politiky. O priebehu projektu Vás budeme informovať aj na stránkach PPN.

Zlatica Sládeková

■ Výber z obsahov ■ diplomových prác

Občianska participácia v tvorbe verejnej politiky

Alexandra Suchalová, Školiteľka: Mgr. Katarína Staroňová,

Diplomová práca sa zaoberá skúmaním konceptu občianskej participácie, zapájania občanov do verejného rozhodovania na samosprávnej úrovni. Identifikuje modely a nástroje občianskej participácie na všetkých úrovniach cyklu tvorby verejnej politiky a tie analyzuje na prípadovej štúdii vytvorenej na základe kvalitatívneho výskumu a jeho nástrojov. Hlavným výskumným cieľom je poukázať na vnímanie potreby občianskej participácie zo strany volených predstaviteľov a vyhodnotiť vhodnosť a úspešnosť nástrojov, ktoré využívajú na zapájanie občanov do spravovania vecí verejných. V tomto duchu práca poukazuje na oveľa širší kontext občianskej participácie, akým je participatívna demokracia.

Konceptualizácia rómskej problematiky vo verejnej politike v SR

Zuzana Kerestešová, Školiteľ: PhDr. Michal Vašečka, PhD.

Diplomová práca sa zaoberá konceptualizáciou rómskej problematiky vo verejnej politike. Ako východisko pre analýzu využíva poznatky z teórie verejnej politiky, predovšetkým o cykle tvorby verejnej politiky, ako aj sociologické poznatky z teórie sociálnych problémov. Do ich kontextu vsádza rómsku problematiku na Slovensku ako objekt verejnej politiky. Hlavným výskumným cieľom je prostredníctvom analýzy vybraných strategických dokumentov poskytnúť pohľad na definíciu sociálneho problému v rómskej problematike a jej vývoj z pozície verejnej politiky. Hlavná hypotéza záverečnej práce znie: Konceptualizácia rómskej problematiky postráda ucelenú definíciu ústredného problému. V rámci analýzy sa záverečná práca zaoberá aj implikáciami hlavných zistení pre cyklus tvorby verejnej politiky. Na záver zvažuje možnosť

využitia konceptu sociálneho kapitálu pri definovaní problému v rómskej problematike.

Formovanie cirkevnej agendy v transformačnom procese na Slovensku

Juraj Mišina, Školiteľka: Prof. PhDr. Ľudmila Malíková, PhD.

Diplomová práca v dvoch častiach analyzuje cirkevnú agendu na Slovensku z pohľadu teórií výberu agendy a nástrojov verejnej politiky. Autor sa na cirkvi a náboženské hnutia pozerá ako na politických aktérov, analyzuje ich rastúcu schopnosť presadzovať agendu, rast agendy v období transformácie na Slovensku je porovnaný s krajinami Vyšehradskej skupiny, ktoré prešli podobným historickým vývojom. Súčasné usporiadanie štátno-cirkevných vzťahov je však v jednotlivých krajinách odlišné. Na príklade troch vybraných nástrojov autor analyzuje spôsob, akým štát na požiadavky cirkví reaguje a aké nástroje pri implementácii cirkevnej politiky používa. Cirkvi sa v období transformácie stali významným partnerom vlády v procese tvorby verejnej politiky a štát je ochotný podporovať pôsobenie cirkví v rámci svojich možností. Autor však zároveň poukazuje na fakt, že štát obmedzuje etablovanie nových náboženských hnutí.

Rodičovský príspevok

Martina Poullová, Školiteľ: Ing. Miroslav Beblavý, PhD.

Diplomová práca analyzuje názory vybranej skupiny rodičov detí do 3 rokov na úlohu štátu v oblasti rodinnej politiky a na jednu z foriem štátnej sociálnej podpory – rodičovský príspevok. Hlavným úlohou práce je prezentovať ciele rodinnej politiky a jej konkrétneho nástroja z pohľadu štátu a zároveň prezentovať názory vybranej skupiny rodičov na spomenuté oblasti. Analýza poukazuje na odlišnosti medzi oboma pohľadmi a zároveň dáva možnosť prezentovať návrhy verejnosti na zmeny v tejto oblasti a zhodnotenie ich opodstatnenosti.

Pri zisťovaní úlohy štátu v oblasti rodinnej politiky bol zistený posun v myslení občanov o úlohe

a zodpovednosti štátu v oblasti sociálnej a rodinnej politiky. Na základe analýzy voľných odpovedí vyplýva, že rodičom pri starostlivosti chýbajú práve lepšie podmienky a sieť zariadení starostlivosti o deti. Absentujú alternatívne formy starostlivosti, pričom sa zistilo, že napriek ich existencii, napríklad v podobe materských centier, nie sú dostatočne využívané. V tejto súvislosti sú priblížené aj procesy fungovania a činnosti materských centier, kde sa na základe rozhovorov zistilo, že štát tieto centrá podporuje len v malej miere.

Pri mapovaní hodnotenia rodičovského príspevku sa zistila značná nespokojnosť so súčasným systémom, pričom za hlavné nedostatky sa uvádzali nedostatočná výška samotného príspevku a tiež nespravodlivý systém jeho vyplácania.

Aplikácia ekonometrických metód pri analýze verejnej politiky – manuál pre študentov

Tomáš Jendruch, Školiteľ: Ing. Miroslav Beblavý, PhD.

Snahou autora tejto diplomovej práce je prispieť k riešeniu problémov spojených s výučbou ekonometrie v rámci študijného programu Verejná politika. Výsledkom tejto snahy je predkladaná metodická pomôcka pre študentov. Cieľom diplomovej práce nebolo naučiť študentov samostatne používať všetky nástroje a metódy, ktoré ekonometria ponúka, ale oboznámiť ich so základnými vlastnosťami týchto metód, ich aplikačnými možnosťami, na aké praktické využitie sú tie ktoré prístupy vhodné a podľa čoho sa medzi nimi rozhodovať. Po prečítaní tohto textu by mali byť študenti verejnej politiky schopní interpretovať predložené výstupy ekonometrickej analýzy a využiť ich pri príprave analýzy, resp. evaluácie konkrétnej verejnej politiky, programu, projektu a pod.

Implementačné zlyhania „vysokorychlostných“ ambícií

Lucia Mišíková, Školiteľ: Andrej Salner, MSc.

Diplomová práca analyzuje proces implementácie poskytovania štátnych dotácií vysokorychlostného pripojenia do internetu v rámci projektu Internet pre vzdelanie. Hlavným cieľom analýzy je potvrdiť, prípadne vyvrátiť hypotézu, že realizáciu projektu poskytovania dotácií vo forme zľavy na službu v takej dynamickej oblasti akou je poskytovanie informačno – komunikačných technológií nie je možné vopred úspešne naplánovať a časovo zosúladiť. Vychádzalo sa z predpokladu, že realizáciu akejkoľvek politiky ovplyvňujú rôzne interné a externé faktory, nepredvídateľné situácie a neočakávané zmeny, ktorým sa musia realizátori v priebehu procesu prispôbovať. Pokiaľ by táto hypotéza bola správna, možno očakávať, že realizácia projektu neprinesie očakávaný úspech, čo sa prejaví na nízkej efektivite vynaložených finančných prostriedkov ako aj na nízkej účinnosti vo vzťahu k stanoveným cieľom.

Skúsenosti obcí s čerpaním dotácií zo štrukturálnych fondov EÚ v období r. 2004-2006 v okrese Partizánske

Branislav Horváth, Školiteľ: Andrej Salner, MSc.

Diplomová práca skúma konkrétne skúsenosti obcí so štrukturálnymi fondami. Sumarizuje teoretické východiská regionálnej politiky, pokúša sa charakterizovať regionálnu politiku EÚ, jej ciele a nástroje, ktorými sú najmä štrukturálne fondy. Cieľom práce ale nebolo priniesť teoretický pohľad na regionálnu politiku, ale naopak, skúmať konkrétne skúsenosti konečných žiadateľov o dotácie zo štrukturálnych fondov EÚ. Výskum bol realizovaný na základe osobných rozhovorov so starostami obcí okresu Partizánske. Výskum zisťoval faktory, ktoré mohli vplývať alebo byť vo vzťahu s iniciatívou obcí zapájať sa do procesu získavania nenávratných finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov. K týmto faktorom patria napríklad: veľkosť obce, vzdelanie, pohlavie a vek starostu, vykonávanie agendy regionálneho rozvoja.

Spracovali: Zlatica Sládeková a Juraj Mišina

■ Verejná mienka ■

(dokončenie z minulého čísla)

V predchádzajúcom čísle PPN sme v rámci osobitných indikátorov preferencií vo verejnej politike spomínali metódu *Exit a hlas*. Posledný osobitný indikátor preferencií vo verejnej politike, ktorému chceme venovať priestor v rámci Public Policy News je verejná mienka.

G. Sartori ju charakterizoval, ako „rozptýlené stavy vedomia (mienky) verejnosti, alebo veľkého počtu obyvateľstva, ktoré sa integrujú s tokmi informácií týkajúcimi sa res publica“¹. Pri tejto definícii vychádzal Sartori z otázky, „kedy vlastne vidíme ľud, ktorý vládne?“. Voľby totiž možno považovať len za súčasť reťazca a teda len za akúsi mechanickú zábezpeku demokracie, avšak jej skutočnou zárukou by mal byť proces, v ktorom sa utvárajú podmienky na jej existenciu. Prostredníctvom týchto podmienok občan na jednej strane získava informácie a na strane druhej je vystavený tlaku samotnej verejnej mienky. Hľadanie východiska samotného termínu verejná mienka, nás privádza k neskororímskemu pojmu vox populi, k stredovekej náuke o konsenze, alebo tiež k Rousseauovej všeobecnej vôli, od ktorej sa už odvíjal samotný termín verejná mienka v našom modernom ponímaní. Pre takéto moderné poňatie verejnej mienky je nevyhnutné definovať aj proces tzv. formovania názorov, ktorý ju bezprostredne determinuje a ktorý predpokladá tri procesy:

Presakovanie názorov z elitných vrstiev

Proces presakovania názorov z elitných vrstiev, je možné vhodne ilustrovať prostredníctvom tzv. „kaskádového modelu“, v ktorom názory plynú ako voda v kaskáde zadržovaná reťazcom stupňovito rozmiestnených jazierok, ktorými sú (od hora nadol): ekonomické a sociálne elity → politické a vládnuce elity → masmédiá → tzv. obhajcovia názorov - názoroví lídri → masová verejnosť.

Dvom z piatich týchto jazierok sa zvyčajne pripisuje osobitný význam:

Masmédiám, ako jedným z najdôležitejších tvorcov politického programu a sprostredkovateľa hodnôt (pre širokú verejnosť je svet správou masmédií...)

Názorovým lídrom, ako tým, ktorí dokážu mimoriadne výrazne obmedziť silu masmédií vlastným vplyvom na masovú verejnosť, a to prostredníctvom správ, ktoré sprostredkujú.

Kaskádový model tvorenia mienky, je síce rozhodujúci vzhladom na množstvo a povahu informácií, ktoré môže obsahovať verejná mienka, zároveň je však aj veľmi rizikovým, nakoľko „informovaná“ vôľa ľudu, môže byť zároveň aj tou najmenej autentickou vôľou, čím nastáva riziko manipulácie.

Vyvieranie názorov zdola

Proces vyvierania názorov zdola, je v úzkom súvisе so záujmom spoločnosti o verejné veci - objekty a zvyčajne sa viaže na tzv. „ideové skupiny“ ktoré sa vyvinuli v postindustriálnych spoločnostiach a predstavujú tzv. intelektuálnu vrstvu, ktorú možno stručne charakterizovať ako elitu na úrovni nás. Z hľadiska termínu informačnej zložky, sa vyjadrenie mienky v podobe vyvierania názorov zdola, nachádza niekde uprostred silne a slabo rizikových informačných zložiek a to najmä z dôvodu ich možnej „závislosti“, či „nezávislosti“ napr. na orientáciách či väzbách ideologických, náboženských, či etnických, čím sa vystavujú riziku, že by sa mohli stať skreslenými dezinformáciami.

Stotožnenie sa s referenčnými skupinami

V prípade takéhoto stotožnenia sa, môžeme hovoriť o tzv. identifikácii sa s referenčnou skupinou resp. skupinami (pracovné, náboženské, etnické skupiny), pričom táto identifikácia má s informovanosťou či procesom získavania informácií len veľmi málo spoločné. Preto možno v takomto prípade skonštatovať, že občania majú názory vytvorené bez informácií a ak sa tieto v ich názoroch aj náhodou objavujú, zvyčajne ich negujú alebo odmietajú. Z tohto dôvodu je táto fáza procesu formovania názorov považovaná za najviac

¹ Sartori, G., *Teória demokracie*, ARCHA, Bratislava, 1993, str. 89 - 90

zraniteľný aspekt verejnej mienky ako nemanipulovateľnej, nespracovanej a nedefinovanej vôle ľudu.

Samotný pojem verejná mienka v sebe okrem vyššie spomenutých determinantov, nesie ešte jeden veľmi dôležitý moment. Prostredníctvom neho, možno pokladať verejnú mienku za verejnú nielen preto, že verejnosť je jej subjektom, ale aj preto, že sa viaže na tzv. „verejné objekty“ a teda, že sa týka názorov vyplývajúcich z informácií o stave vecí verejných a reakcií občanov na ne. Na základe tohto momentu, je teda možné tvrdenie, že „každá moderná spoločnosť a to či už demokratická alebo nie, prejavuje verejnú mienku“ jednoznačne odmietnuť. Len preto, že je nejaká mienka lokalizovaná vo verejnosti, ešte neznamená, že je verejná. Naopak, existujú dva základné rozdiely, ktoré je v tejto súvislosti potrebné chápať:

Mienka, ktorá je verejná v tom zmysle, že je rozptýlená vo verejnosti.

Takáto verejná mienka môže byť len obrazom oficiálnych názorov preferovaných elitou daného subjektu a preto je jej označenie za verejnú, možné chápať len v triviálnom, alebo zavádzajúcom zmysle.

Mienka, ktorú do určitej miery vytvorila sama verejnosť

V takomto prípade sa môže jednať o mienku verejnosti, čo znamená, že verejnosť je jej subjektom a takúto verejnú mienku možno prisúdiť každej spoločnosti a môže predstavovať autonómnu silu.

Na základe čoho je teda verejná mienka, mienkou verejnosti a teda slobodným a nezávislým názorovým stavom? Vo všeobecnosti možno povedať, že musia byť splnené dve základné podmienky:

- Systém výchovy nemá povahu systému indoktrinácie
- Celková štruktúra toku informácií, musí mať charakter početných a rozmanitých centier vplyvu

Ešte jednoduchšie sa tieto podmienky vysvetľujú na protiklade, ktorý v tomto prípade môže byť charakterizovaný ako systém vedomia v totalitnej spoločnosti. V nej má imaginárny kaskádový systém definovaný vyššie takú úlohu, že každá „nádrž“ má len posilňujúci účinok smerom k oficiálnej ideológii konkrétneho režimu. Dôraz sa pri tom kladie na silnú hierarchizáciu a tok informácií v smere zhora smerom nadol. Okrem toho tu musí fungovať dôsledný a celoživotný proces indoktrinácie, silnej propagandy a podľa možnosti aj oficiálnej štátnej viery. V neposlednom rade, je v takomto systéme veľmi dôležitý aj čo najviac „uzavretý systém“ silne spojený s cenzúrou akýchkoľvek správ z „vonkajšieho sveta“, čím sa docieli dojem jedinej pravdy, umožňujúci s úspechom neobmedzene klamať a utajovať. Takýmito metódami, sa dosiahne veľmi vyrovnané rozšírenie názorov vo verejnosti a neprekvapuje preto, že s totalitnými systémami, ak sú dostatočne a skutočne totalitné, sa súhlasí. Sú však takéto „názory“ verejnosti skutočne názormi?

Obdobnú otázku je možné sa do určitej miery opýtať aj vo fungujúcej demokracii, kde zase veľmi dôležitú úlohu zohráva vplyv prieskumov verejnej mienky na formovanie názorov a teda aj správanie sa voličov v procese voľby. Tieto prieskumy sa totižto čoraz častejšie zvyknú označovať ako zdroje narušenia volebného procesu a to v dôsledku ich silného psychologického vplyvu smerom k občanovi najmä vo finálnej fáze rozhodovania sa. Určitou formou obmedzenia tohto vplyvu, sú v podstate len dve možnosti:

Úplný zákaz informovania verejnosti o názoroch a verejnej mienke predovšetkým v politickej oblasti. Takýto prístup je typický pre niektoré rozvíjajúce režimy Afriky, Stredného východu, či juhovýchodnej Ázie, ktoré sa za demokracie viac menej len deklarujú).

Permanentné informovanie o názoroch a verejnej mienke v oblasti politiky či ekonomiky bez ohľadu na termín predpokladanej voľby, s určitou modifikáciou zakazujúcou prezentovať tieto prieskumy len v bezprostrednom čase pred voľbou a počas voľby. Tento prístup je typický v podstate pre všetky rozvinuté demokratické režimy.

V súvislosti s prieskumami verejnej mienky, mnohí odborníci upozorňujú, že práve ich využívanie či dokonca zneužívanie je aj jeden z dôvodov vzostupu popularity populistických politikov v Európe za posledné desaťročie. Práve títo totiž dokážu šikovne využívať rozličné prieskumy verejnej mienky na otváranie takých tém, ktoré sú v konkrétnom okamihu v spoločnosti populárne, pričom sa prioritne zameriavajú na otázky zlyhávania trhu a redistribúcie príjmov. Aj preto treba na záver zdôrazniť, že rozhodujúcu úlohu pri pre demokraciu žiaducom vývoji verejnej mienky v demokratickej spoločnosti zohrávajú masmédiá, ako jeden z najdôležitejších aktérov verejnej politiky. Ak totiž existuje vyvažujúca pluralita médií zaručujúca nezávislosť verejnej mienky a možnosť hľadania tzv. vlastnej pravdy a individuálneho záujmu (pre každého občana v spoločnosti, by mal byť tento pojem spojený s niečím iným), je zároveň vysoko pravdepodobná aj efektívna realizácia verejnej moci v štáte a to bez ohľadu na spôsob voľby, ktorý sa v ňom realizuje.

Martin Klus

■ Aktuality a konferencie ■

The National Value of Science Education: New insights into shared challenges, York, 17.-18. septembra 2007

Britská nadácia Welcome Trust usporiadala v septembri konferenciu o vzdelávacej politike v oblasti prírodných a technických vied. Konferencia sa konala na University of York vo Veľkej Británii. Cieľom konferencie bolo zmapovať situáciu vo vzdelávaní v oblasti prírodných a technických vied na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému a preskúmať možné prístupy k zlepšeniu situácie.

Miroslav Beblavý

Workshop o prístupe k informáciám, Navaccerada (Španielsko) , 17.-18. júla 2007

Organizácia Acces Info Europe (<http://www.access-info.org>) v júli 2007 usporiadala workshop, ktorý sa počas dva a pol dňa jeho trvania intenzívne venoval skúsenostiam krajín EÚ ako aj krajín bývalého Sovietskeho bloku prístupom k verejným informáciám. Hlavným cieľom tohto stretnutia bolo vymeniť si skúsenosti z aplikácie zákonov o prístupe k informáciám v praxi, networking a plánovanie spoločných aktivít. Diskutovala sa aj otázka nadnárodnej regulácie prístupu k informáciám cez Radu Európy. OSI prezentovala web stránku, ktorá sa tejto téme venuje, ide o systém KARL (karl.soros.org). Na uvedenej web stránke nájdete aj mnohé z prezentácií, ktoré odzneli na workshope. Ďalej táto web stránka môže slúžiť ako slušný odrazový mostík materiálov pre tých, ktorí by sa rozhodli napríklad pre diplomovú prácu v oblasti prístupu k informáciám.

Emília Sičáková-Beblavá

Morálka na prelome storočí a tisícročí, Prešov, 18.-19. septembra 2007

V septembri sa na Inštitúte filozofie a etiky Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity konala konferencia pod názvom Morálka na prelome storočí a tisícročí. Účasť na nej okrem slovenských akademikov prijali aj viacerí zahraniční odborníci. Na jednotlivých paneloch sa diskutovalo o etike a morálke z viacerých uhlov. Svoj príspevok „Prístupy k definovaniu korupcie“ predniesla aj autorka článku v rámci panelu, ktorý sa venoval Sociálno-ekonomickým aspektom morálky súčasnosti. Zaujímavé boli aj príspevky, ktoré sa venovali Etickým kódexom v podnikateľskej praxi, či už jej praktickým aspektom a teda záujmu firiem pracovať s takýmito záväzkami, ako aj akademickému záujmu o skúmanie uvedenej problematiky.

Emília Sičáková-Beblavá

Teoretické a praktické aspekty verejných financií, Praha, 13.-14. apríla 2007

Na katedre verejných financií Fakulty financií a účtovníctva Vysokej školy ekonomickej v Prahe sa v polovici apríla uskutočnila konferencia venovaná verejným financiám. Tento typ konferencie sa koná každoročne, v tomto roku bola už v poradí dvanástou. Na konferencii vystúpili českí aj slovenskí výskumníci, ktorí prezentovali vlastný výskum, ako aj teoretické pohľady na stanovené témy. Kvalita príspevkov sa líšila. Témy boli rôzne: napríklad verejné služby a ich efektívne zabezpečovanie, či verejné obstarávanie (s dôrazom na efektívnosť a korupciu), na ktorých vystúpila s príspevkami aj Dr. Beblavá, ďalej strategické vládnutie a verejné rozpočty či verejné politiky a verejné financie, kde prezentoval príspevok Dr. Beblavý. Všetky príspevky sú dostupné vo forme CD na Ústave verejnej politiky, prehľad o programe získate na web stránkach Vysokej školy ekonomickej v Prahe - http://kvf.vse.cz/storage/1169717033_sb_pozvanka_2007.pdf.

Emília Sičáková-Beblavá

■ Výsledky prieskumu ■

Vzdelávacie inštitúcie podporujú pripravovaný zákon o celoživotnom vzdelávaní

Prieskum sa uskutočnil v rámci národného projektu spolufinancovaného z fondov Európskej únie „Tvorba, rozvoj a implementácia otvoreného systému celoživotného vzdelávania v SR pre potreby trhu práce“, ktorý v súčasnosti realizuje Academia Istropolitana, priamo riadená organizácia Ministerstva školstva SR. Základnými výstupmi boli vládou SR schválená Stratégia celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva dňa 25.4.2007 (č. uznesenia 382/2007) a legislatívny zámer zákona o celoživotnom vzdelávaní, ktorý 6.6.2007

schválila Vláda Slovenskej republiky. Pripravované zákony budú právnymi predpismi SR upravujúcimi celoživotné vzdelávanie s cieľom zvýšiť akceptáciu neformálneho vzdelávania na Slovensku.

Názorový prieskum medzi 232 vzdelávacími inštitúciami pôsobiacimi v oblasti celoživotného vzdelávania potvrdil potrebu zákona o celoživotnom vzdelávaní.

Z výsledkov prieskumu vyplynulo, že až 87% respondentov považuje za dôležité hodnotiť kvalitu neformálneho vzdelávania na Slovensku a 80% inštitúcií podporuje zavedenie jednotného informačného systému celoživotného vzdelávania.

Tieto opatrenia by mali umožniť tak záujemcom o ďalšie vzdelávanie, ako aj samotným zamestnávateľom na jednom mieste nájsť všetky potrebné informácie o možnostiach vzdelávania, ktoré potrebujú, a to vrátane nezávislého hodnotenia kvality vzdelávania poskytovaného jednotlivými inštitúciami. Zároveň by sa postupne malo pomocou kreditového systému umožniť výraznejšie prepojenie neformálneho a formálneho vzdelávania. Študenti by tak časť kreditov potrebných pre získanie úplnej alebo čiastkovej kvalifikácie mohli získať aj v externých vzdelávacích inštitúciách podľa predmetu svojho záujmu.

„Sme veľmi radi, že názorový prieskum potvrdil potrebu zvýšenia dôležitosti neformálneho vzdelávania na Slovensku a nami navrhované opatrenia pre zlepšenie jeho kvality majú veľkú podporu samotných vzdelávacích inštitúcií.“ uvádza k výsledku názorového prieskumu Alena Dušatková, riaditeľka Academie Istropolitana.

Alena Holíková

V predchádzajúcom čísle Publi Policy News bol uverejnený článok **Občianska participácia ako fenomén lokálnej tvorby politiky** od Daniela Klimovského. Nedopatrením sme ho ale neuverejnili celý. Chýbajúcu časť – zoznam použitej literatúry – Vám prinášame teraz a zároveň sa autorovi aj čitateľom ospravedlňujeme.

Použitá literatúra

- ADAMS, B. (2004): *Public Meetings and the Democratic Process*. In: Public Administration Review, roč. 64, č. 1, s. 43 – 54.
- BESLEY, J. C., MCCOMAS, K. A., TRUMBO, C. W. (2006): *Why Citizens Do and Do Not Attend Public Meetings about Local Cancer Cluster Investigations*. In: The Policy Studies Journal, roč. 34, č. 4, s. 671 – 698.
- BOX, R. C. (1996): *The Institutional Legacy of Community Governance*. In: Administrative Theory and Praxis, roč. 18, č. 2, s. 84 – 100.
- CALDWELL, R., MACNAIR, R. H., POLLANE, L. (1983): *Citizen Participants in Public Bureaucracies: Foul-Weather Friends*. In: Administration & Society, roč. 14, č. 4, s. 507 – 524.
- CLARY, B. B., KRAFT, M. (1991): *Citizen Participation and the NIMBY Syndrome: Public Response to Radioactive Waste Disposal*. In: Western Political Quarterly, roč. 44, č. 2, s. 299 – 328.
- COLLINS, W. P. (1980): *Public Participation in Bureaucratic Decision-Making: A Reappraisal*. In: Public Administration, roč. 58, č. 4, s. 465 – 477.
- COOK, F. L., DELLI CARPINI, M. X., JACOBS, L. R. (2004): *Public Deliberation, Discursive Participation, and Citizen Engagement: A Review of the Empirical Literature*. In: Annual Review of Political Science, roč. 7, č. 1, s. 315 – 344.
- CREIGHTON, J. L. (1992): *Involving Citizens in Community Decision Making: A Guidebook*. Washington: Program for Community Problem Solving.
- DEAR, M. (1992): *Understanding and Overcoming the NIMBY Syndrome*. In: Journal of the American Planning Association, roč. 58, č. 3, s. 288 – 300.
- ENGLISH, G. (1972): *The Trouble with Community Action*. In: Public Administration Review, roč. 32, č. 3, s. 224 – 231.
- FARRELL, C. M. (2000): *Citizen Participation in Governance*. In: Public Money & Management, č. 1, s. 31 – 37.
- FELTEY, K. M., KING, CH. S., O'NEIL SUSEL, B. (1998): *The Question of Participation: Toward Authentic Public Participation in Public Administration*. In: Public Administration Review, roč. 58, č. 4, s. 317 – 326.
- FISCHER, F. (1993): *Citizen Participation and the Democratization of Policy Expertise: From Theoretical Inquiry to Practical Cases*. In: Policy Sciences, roč. 26, č. 2, s. 165 – 187.
- FOLZ, D. H. (1991): *Recycling Program Design, Management, and Participation: A National Survey of Municipal Experience*. In: Public Administration Review, roč. 51, č. 3, s. 222 – 231.
- GLASS, J. J. (1979): *Citizen Participation in Planning: the Relationship between Objectives and Techniques*. In: Journal of the American Planning Association, roč. 45, č. 2, s. 180 – 189.
- GLOBERSON, A. (1970): *Spheres and Levels of Employee Participation in Organizations. Elements of a Conceptual Model*. In: British Journal of Industrial Relations, roč. 8, č. 2, s. 252 – 264.
- HEYWOOD, A. (2004): *Politologie*. Praha: Eurolex Bohemia.
- HIGGINS, G. M., RICHARDSON, J. J. (1976): *Political Participation*. London: The Politics Association.
- KATHLENE, L., MARTIN, J. A. (1991): *Enhancing Citizen Participation: Panel Designs, Perspectives, and Policy Formation*. In: Journal of Policy Analysis and Management, roč. 10, č. 1, s. 46 – 63.
- KRÁĽOVÁ, E. (2006): *Sociokultúrne a politické predpoklady politického klientelizmu vo verejnej činnosti (príklady zo Slovenska)*. In: Kráľová, E. a kolektív: Aktuálne otázky verejnej politiky. Košice: Typopress, s. 114 – 141.
- KUENTZEL, W., VENTRISS, C. (2005): *Critical Theory and the Role of Citizen Involvement in Environmental Decision Making: A Re-examination*. In: International Journal of Organization Theory and Behavior, roč. 8, č. 4, s. 520 – 540.

KUKLIŠ, P. (2005): *Niektoré problémy právnej normotvorby v Slovenskej republike*. In: Čermáková, J. – Vostrá, L. (eds.): *Otázky tvorby práva v České republice, Polské republice a Slovenské republice*. Sborník příspěvků z mezinárodního vědeckého sympozia. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. 34 – 49.

MAIER, K. (2001): *Citizen Participation in Planning: Climbing a Ladder?* In: *European Planning Studies*, roč. 9, č. 6, s. 707 – 719.

MALOVÁ, D. (1998): *Politická analýza*. In: Kusý, M. a kolektív: *Politológia. Vybrané kapitoly*. Bratislava: Univerzita Komenského, s. 7 – 25.

PRATCHETT, L. (1999): *New Fashions in Public Participation: Towards Greater Democracy?* In: *Parliamentary Affairs*, roč. 52, č. 4, s. 616 – 635.

RIBOT, J. C. (2002): *Democratic Decentralization of Natural Resources. Institutionalizing Popular Participation*. Washington: World Resources Institute.

ROSENBAUM, W. A. (1976): *The Paradoxes of Public Participation*. In: *Administration & Society*, roč. 8, č. 3, s. 355 – 383.

SHULMAN, S., SCHLOSBERG, D., ZAVESTOSKI, S. (2006): *Democracy and the Environment on the Internet: Electronic Citizen Participation in Regulatory Rulemaking*. In: *Science, Technology & Human Values*, roč. 31, č. 4, s. 383 – 395.

STENA, J. (1993): *Občan v postkomunizme: vecné a výskumné problémy*. In: *Sociológia*, roč. 25, č. 3, s. 177 – 192.

WAGLE, U. (2000): *The Policy Science of Democracy: The Issues of Methodology and Citizen Participation*. In: *Policy Sciences*, roč. 33, č. 3, s. 207 – 223.

WILSON, D. (1999): *Exploring the Limits of Public Participation in Local Government*. In: *Parliamentary Affairs*, roč. 52, č. 2, s. 246 – 261.

Kontakty

Kontakt na redakciu

redakcia: Ústav verejnej politiky FSEV UK
Odbojárov 10/a
P. O. Box 129
820 05 Bratislava 25
E-mail: zlatica.sladekova@fses.uniba.sk
Tel.: 02/501 17 660

Kontakt na autorov

Ing. Alena Holíková
Externá spolupracovníčka UVP FSEV UK
aholikova@gmail.com

PhDr. Daniel Klimovský
Externý doktorand FIF UK Bratislava
daniel.klimovsky@upjs.sk

PhDr. Martin Klus PhD.
Odborný asistent FPV MV, UMB v Banskej Bystrici,
martin.klus@gmail.com

Ing. Miroslav Beblavý, PhD.
Odborný asistent UVP, FSEV UK Bratislava
beblavy@governance.sk

Ing. Emília Sičáková-Beblavá, PhD.
Odborná asistentka ÚVP, FSEV UK Bratislava
ema@transparency.sk